

Romeinen 3

Romeinen 3:1-8. Een weerlegging van Joodse bezwaren tegen de redenering van Paulus

In hoofdstuk 1–2 kwam Paulus tot de conclusie dat de Joden net als de heidenen geoordeeld zullen worden *volgens hun werken* en *in overeenstemming met de kennis van Gods wil* die zij hebben ontvangen. Beiden, Joden én heidenen zullen veroordeeld worden.

Eerste bezwaar

De Joden zeggen dat volgens Paulus redenering de Joden geen voordeel hebben boven de heidenen (3:1). Paulus ontkent hun gevolgtrekking uit wat hij gezegd heeft en erkent dat de Joden grote voordelen boven anderen hebben (3:2) (cf. Romeinen 9:4-5).

Tweede bezwaar

De Joden zeggen dat, al zouden zij toegeven dat zij ontrouw zijn, dan nog hun ontrouw God niet ontheft van zijn verplichting (afpraak, belofte, verbond, verbintenis) jegens Israël (3:3). Paulus geeft toe dat de trouw van God onder alle omstandigheden erkend moet worden (3:4), maar hij verwerpt dat de trouw van God alleen tot uiting komt als hij het Joodse volk vergeeft ongeacht hun goddeloosheid en ongerechtigheid. Hij verwerpt de gevolgtrekking van de Joden m.b.t. Gods trouw, namelijk dat God de Joden zou vrijstellen van dezelfde straf die God voor de heidenen heeft. De Joden verwachten vrijstelling van Gods straf op grond van het principe dat juist ‘Gods rechtvaardigheid door de onrechtvaardigheden van de Joden bevestigd wordt’. Paulus bewijst dat dit principe vals is, omdat God dan niemand meer zou kunnen oordelen (3:5-7) en ook omdat dan een volkomen ongerijmde situatie zou ontstaan waarbij ‘het goede voortkomt uit het doen van kwaad’ (3:8).

Conclusies n.a.v. Romeinen 3:1-8

De voordelen van Christen zijn

Er zijn grote voordelen verbonden aan het behoren aan een christelijke gemeenschap, aan het deelhebben aan de sacramenten (3:1) en aan het bezit van de Bijbel (3:2). Deze voordelen bieden een grotere kennis van God en zijn wil evenals praktische ervaring in de omgang met God.

De Bijbel is Gods Woord

Alle boeken van het Oude Testament, die ten tijde van Christus en de apostelen als geïnspireerd beschouwd werden, zijn inderdaad ‘Gods Woord’ (3:2) (cf. 2 Timoteüs 3:16-17).

Gods beloften of verbond

God is getrouw aan al zijn beloften en zijn verbond. Maar God heeft nooit beloofd om de onboetvaardige schuldige te vergeven. Geen belofte of verbond van God mag aangevoerd worden als vrijstelling van de straf op de zonde of als vrijbrief om ongestraft te volharden in een zondig leven (3:3-4).

Leerstellingen

Alle godsdienstige leerstellingen die tegenstrijdig zijn met Gods bestuur van de wereld (bv. ‘God is liefde en zal de wereld niet oordelen’) of die tegenstrijdig zijn met duidelijke morele waarheden (bv. ‘het kwade doen brengt het goede voort’), zijn vals, ongeacht hoe geloofwaardig de argumenten ervoor zijn (3:5-8).

Romeinen 3:9-20. Gods oordeel over Joden en heidenen is volkomen onpartijdig

Conclusie met betrekking tot de Joden in vergelijking met de heidenen

Paulus heeft dus aangetoond dat de Joden geen vrijstelling van veroordeling kunnen verwachten op basis van het feit dat zij gedurende de oudtestamentische periode ‘Gods bijzondere volk’ waren. Wat hun zonde en veroordeling betreft, verkeren Joden en Grieken in dezelfde situatie (3:9).

De leer dat alle mensen zondig zijn

Deze leer wordt door aanhalingen uit het Oude Testament bevestigd. Alle mensen (inclusief de Joden) zijn ontaard, verdorven (3:10-12). Hun verdorvenheid openbaart zich bv. in zonden in hun spreken (3:13-14) en in het uitoefenen van geweld (3:15-18).

Conclusie van Paulus redenering in hoofdstuk 1:18 tot 3:18

Het ervaren van Gods straf op de zonde (door God overgeleverd te worden aan de zonde, Romeinen 1:18-32), het getuigenis van ons geweten (Romeinen 2:12-16) en het onderricht en de geboden van de Bijbel (Romeinen 3:10-18) laten zien dat de gehele wereld door God gestraft moet worden (3:19) en dat geen enkel mens vrijgesproken zal worden, zelfs niet door zijn goede werken (3:20).

Conclusies n.a.v. Romeinen 3:9-20

Het onpartijdig oordeel

Hoewel mensen verschillen in karakter en in omstandigheden, zijn zij ten opzichte van Gods eindoordeel allemaal gelijk. Alle mensen zijn zondaars en dus strafwaardig (3:9).

De gevallen menselijke natuur

De uitspraken in de Bijbel over het karakter en het leven van mensen vóór de eerste komst van Christus worden door geschiedschrijvers in de wereld bevestigd. Deze Bijbelse uitspraken gelden voor alle mensen in de gehele wereld en in alle perioden van de wereldgeschiedenis, omdat zij de gevallen menselijke natuur beschrijven (3:10-18).

Godeloosheid en zedeloosheid

De relatie met God enerzijds en het morele leven anderzijds zijn onafscheidelijk. Godeloosheid leidt tot ongerechtigheid en immoraliteit. Wanneer mensen de goddelijke waarheden niet goed begrijpen (bv. niet verstandig of wijs zijn) en God niet ernstig zoeken (bv. hem niet leren kennen, aanbidden of gehoorzamen), dan wijken ze van Gods weg af en ontaarden ze in moreel opzicht (11, evenals Romeinen 1:21-22,26,28).

De functie van de wet

De functie van de wet is niet om mensen te rechtvaardigen of te heiligen, maar om hen te overtuigen van zonde en te veroordelen tot strafwaardigheid (3:19-20).

Romeinen 3:21-31. Gods methode voor verlossing (rechtvaardiging)

‘Rechtvaardig’ betekent enerzijds ‘staan in de rechte relatie tot God’ (positie of status) en anderzijds ‘doen wat recht is in Gods ogen’ (proces of stijl).

‘Rechtvaardiging’ (‘gerechtigheid’) betekent dat God een mens volkomen rechtvaardig *verklaart* en daarna als volkomen rechtvaardig *beschouwt en behandelt*. Het is een juridische handeling van God.

Paulus heeft bewezen dat het voor alle mensen onmogelijk is rechtvaardiging te verwerven door gehoorzaamheid aan de wet of door persoonlijke verdiensten. In het evangelie wordt Gods methode voor verlossing geopenbaard (rechtvaardiging door het geloof in Jezus Christus).

De aard van Gods verlossingsmethode

De rechtvaardiging door God komt niet tot stand door de werken van de wet te doen. Reeds de profeten in het Oude Testament getuigden van de komende gerechtigheid van God (in de Messias, cf. Jesaja 53:5-6). Nu wordt de gerechtigheid van God buiten de wet om in het Nieuwe Testament geopenbaard (3:21). De gerechtigheid van God (verworven door het volbrachte verlossingswerk van Christus) wordt *toegerekend* aan alle mensen die geloven in Jezus Christus; aan Joden en heidenen zonder onderscheid. Er is geen onderscheid meer tussen Joden en heidenen, omdat alle mensen verdorven en verloren zijn (3:22-23). Deze rechtvaardiging door het geloof in Jezus Christus wordt uit Gods genade en volkomen kosteloos aangeboden (3:24).

De basis van Gods verlossingsmethode

Gods heiligheid en rechtvaardigheid vereisen dat mensen *volkomen* heilig en rechtvaardig moeten zijn en eisen dat *alle* zonden (onheiligheid en ongerechtigheid) van mensen gestraft moeten worden. Het ‘zoenoffer’ is het offer dat Gods heilige en rechtvaardige toorn tegen zonde bevredigt en de zonde wegneemt. Jezus Christus zelf is het ‘zoenmiddel’ of ‘zoenoffer’ doordat hij aan het kruis in ons plaats en voor onze zonden (plaatsvervangend) gestorven is. God kan zondaren rechtvaardig verklaren omdat Jezus Christus het enig mogelijke ‘zoenoffer’ gebracht heeft (3:25).

Het doel van Gods verlossingsmethode

Gedurende de oudtestamentische periode (periode van voorbereiding) heeft God dikwijls de zonden van zijn volk verdragen en leek het alsof God onrechtvaardig was. Maar in de nieuwtestamentische periode (periode van vervulling) toont God door het ‘zoenmiddel’ Jezus Christus (1) dat hij volkomen rechtvaardig is doordat hij alle

zonde eens en voor altijd straft en (2) dat hij volkomen barmhartig is doordat hij zondaren met zich verzoent. God toont dus dat hij volmaakt is in zijn karakter: volmaakt in 'rechtvaardigheid' (doordat hij de zondaar straft) en volmaakt in 'barmhartigheid' (doordat hij de gelovige zondaar verlost) (3:26). Alleen het kruis van Jezus Christus kan Gods rechtvaardigheid en Gods liefde bij elkaar brengen.

De gevolgen van Gods verlossingsmethode

De rechtvaardiging die het evangelie aanbiedt, houdt de mens nederig door elke reden voor roemen in zijn eigen rechtvaardiging uit te sluiten. Elk menselijk roemen wordt uitgesloten, niet door 'de wet' (principe) van 'vermeende rechtvaardiging door de werken van de oudtestamentische wet te doen', maar door 'de wet' (principe) van 'werkelijke rechtvaardiging door het geloof in het volbrachte verlossingswerk van Jezus Christus' (3:27-28). Deze rechtvaardiging stelt God voor zoals hij werkelijk is: God is niet de God van een bepaald volk (alleen de Joden), maar de God van alle mensen, de Joden én de heidenen (3:29). God rechtvaardigt zowel Joden als heidenen op precies dezelfde manier, nl. door middel van het geloof (3:30). Gods nieuwtestamentische openbaring (rechtvaardiging door het geloof alleen) stelt Gods oudtestamentische openbaring (in de wet) niet buiten werking, maar bevestigt juist wat het Oude Testament leert (3:31).

Conclusies n.a.v. Romeinen 3:21-31

Rechtvaardiging door het geloof alleen

De leer van de rechtvaardiging is de leer van zowel het Oude Testament als het Nieuwe Testament (3:21-22). 'Rechtvaardiging' is iemand rechtvaardig *verklaren* en hem dus als rechtvaardig *beschouwen en behandelen*, op grond waarvan de eisen van de wet met betrekking tot hem (Gods rechtseis) voldaan zijn. De basis van zijn rechtvaardiging is niet zijn eigen verdiensten (3:28), maar de verdiensten van Christus ('de verlossing in Christus'). Het is niet zijn eigen geloof of gehoorzaamheid, maar de gehoorzaamheid van Christus tot de dood aan het kruis ('Christus als zoenoffer'). Het is niet het werk van Christus *in* hem, maar het werk van Christus *voor* hem. De aard van rechtvaardiging is volkomen genade: rechtvaardiging is wat God betreft een daad van genade ('uit zijn genade') en wat ons betreft een cadeau ('om niet') (3:24-26).

Het zoenoffer als tentoonstelling en voldoening

God heeft Christus tentoongesteld als 'zoenoffer' om aan zijn rechtvaardigheid geheel tegemoet te komen. Tijdens de oudtestamentische periode had hij de zonden verdragen, ongestraft gelaten, maar in de nieuwtestamentische periode heeft hij de zonden gestraft en de gelovige zondaar weer met zichzelf verzoend. Het 'zoenoffer' is niet alleen een *tentoonstelling* van Gods gerechtigheid, maar bovenal een *voldoening* van Gods gerechtigheid. Het is de *voldoening* van Gods rechtvaardige en heilige eis om de zonde te straffen. Het is de *bevrediging* van Gods rechtvaardige en heilige toorn tegen zonde, zodat hij, zonder zijn rechtvaardigheid prijs te geven, barmhartigheid kan bewijzen door de zonden van gelovigen te vergeven. Het zoenoffer is niet een symbool of illustratie, maar een werkelijke voldoening (3:25-26).

Ware Christelijke leerstellingen

Alle ware christelijke leerstellingen maken mensen nederig en verhogen God. Alle ware godsdienst wordt gekenmerkt door nederigheid en eerbied (3:27).

Er is één God

God is één universele God, geen *nationale* God.

Er is één weg tot verlossing

De methode van verlossing, namelijk rechtvaardiging 'door (of uit) het geloof' ('door': Romeinen 3:22,25, of 'uit': Romeinen 1:17; 3:26), is universeel toepasbaar, is niet beperkt tot één volk. Ook de gelovigen uit de heidenen mogen met overtuiging Jesaja 63:16 belijden (3:29-30)!

De wet van God is onveranderlijk

De oudtestamentische openbaring wordt niet door de nieuwtestamentische openbaring buiten werking gesteld. De morele wet van God wordt evenmin door het evangelie buiten werking gesteld (cf. Matteüs 5:17). De voorschriften van de wet zijn altijd bindend en de straffen op overtreden van de wet moeten hetzij op de overtreder hetzij op zijn plaatsvervanger toegepast worden (3:31). Christus, als onze Plaatsvervanger, heeft ons vrijgekocht van de vloek van de wet door voor ons een vloek te worden (Galaten 3:13). 'Een vloek worden' betekent niet dat hij hetzelfde onheil als mensen hoeft te lijden (zoals prijsgegeven te worden aan een zondige levensstijl, verg. Romeinen 1:28, of wroeging over zonden), maar wel dat hij de dood stierf. 'De dood' betekent elke vorm van onheil dat toegediend wordt als straf op de zonde.

Weerlegging van valse voorstellingen

In de Bijbel is er hoegenaamd geen grond voor de volgende veronderstellingen:

- Verkeerde voorstelling: ‘God is alleen de God van de Joden. De heidenen hebben hun eigen goden’.
Er is maar één God (Deuteronomium 6:4; Jesaja 43:10b; 45:5).
- Verkeerde voorstelling: ‘Alleen de Joden kunnen behouden worden, want de heidenen hebben de wet niet’.
De wetten van God zijn niet alleen in het Oude Testament geopenbaard, maar zijn tot op zekere hoogte ook aan de heidenen in hun hart geopenbaard (2:14-15). Buitendien worden ook de Joden niet door de wet behouden!
- Verkeerde voorstelling: ‘God heeft twee wegen van verlossing: hij redt de Joden ‘uit het geloof’ en de heidenen ‘door het geloof’’.
Er is hoegenaamd geen verschil in betekenis tussen deze twee uitdrukkingen: ‘uit het geloof’ (ek pisteos) en ‘door het geloof’ (dia tes pisteos), omdat Paulus beide uitdrukkingen elders zonder onderscheid gebruikt om precies hetzelfde uit te drukken, namelijk ‘geloof als verlossingsmiddel’ voor zowel Joden als heidenen (‘uit het geloof’: Romeinen 1:17; 4:16; ‘door het geloof’: Romeinen 3:22,25; Galaten 2:15-16). Er is niet alleen ‘één God’, maar ook ‘één geloof’ (Efeziërs 4:4-6). Er is ook maar één Verlosser en één weg tot verlossing in de hele wereld (Jesaja 43:11; Johannes 14:6; Handelingen 4:12).
- Verkeerde voorstelling: ‘God heeft twee volken: Israël (de Joden) en de Gemeente (bestaande vooral uit heidenen).’
God heeft alleen één volk, dat bestaat uit alleen ware gelovigen gedurende de oudtestamentische en de nieuwtestamentische perioden. Terwijl ongelovige Joden niet tot Gods geestelijke volk horen (cf. Jesaja 1:9-15; Jesaja 10:21-23; 6,9), behoren gelovige heidenen wel tot Gods geestelijke volk (cf. Jesaja 56:3-8; Matteüs 8:10-12; Matteüs 21:33-46; Johannes 10:14-16; Romeinen 10:9-13; 2 Korintiërs 6:16; Galaten 3:26-29; Efeziërs 2:11-22; Efeziërs 3:3-6; Efeziërs 4:3-6; 1 Petrus 2:4-10)!
- Verkeerde voorstelling: ‘Geloof is *de grond* van rechtvaardiging’.
De gerechtigheid van Christus wordt de gelovige toegerekend, nooit ‘op grond van zijn of haar geloof’ (dan moet er in het Grieks staan: dia pistin), maar altijd ‘door middel van zijn of haar geloof’ (dia pisteos, of ek pisteos). Het geloof van de mens is in de Bijbel nooit ‘de grond’ (reden, basis) voor Gods rechtvaardiging, maar altijd ‘het middel’ (lege hand) waarmee Gods rechtvaardiging aangenomen wordt. ‘De grond’ van onze rechtvaardiging is Gods eeuwige verlossingsplan, Gods volbrachte verlossingswerk door de Middelaar Jezus Christus en Gods soevereine genade.